

1 **בין שאין פה רביעית** – בין כלים המחזיקים שיעור רביעית לוג מים,
 2 ובין שאינם מחזיקים שיעור זה, **ובלבד שיהו כלי שרת**. ומבואר
 3 שלגבי קידוש ידים ורגלים אף פחות מרביעית כשר, וקשה על רבי
 4 יוסי ברבי חנינא שהצריך שיהא בו כדי לקדש ארבעה כהנים.
 5 מתרצת הגמרא: **אמר רב אריא בר אחא**, הברייתא שהכשירה
 6 אפילו כלי שאין בו רביעית, עוסקת **בקרבת בתוכו** – שקדח חור
 7 בדופן הכיור, ותחב שם כלי קטן מקצתו בתוך הכיור ומקצתו לחוץ,
 8 ומי הכיור יוצאים דרך אותו הכלי, וראוי הוא לקידוש אף שאין בו
 9 שיעור רביעית, כיון שהמים באין מן הכיור שיש בו כדי לקדש
 10 ארבעה כהנים. אבל כלי העומד בפני עצמו ואינו מחזיק כדי לקדש
 11 ארבעה כהנים, פסול לקידוש.

12 הגמרא מקשה על הברייתא שהכשירה כלי שרת לקידוש: **והא**
 13 **ממנו אמר רחמנא**, כלומר, שהרחיצה תהיה מהכיור שהוזכר
 14 בפסוק, ואין שנינו שכלי שרת כשרים. מתרצת הגמרא: שמתניב
 15 'רְחִיצוּ' שנאמרה פעמיים למדנו לרבות כלי שרת שכשרים
 16 לקידוש. הגמרא מבררת הטעם שמרבים מדרשה זו רק כלי שרת: **אי**
 17 **הכי כלי חול נמי נרבה שיוכשר לקידוש**. אומרת הגמרא: **אמר אביי**
 18 **כלי חול לא מצית אמרת שיוכשר לקידוש**, שיש לפסול מקל
 19 **והומר מבנו** – בסיו הכיור, ומה **כנו שנמשח עמו** – עם הכיור,
 20 בשמן המשחה, ונתקדש במשיחתו להיות כמחווה, **אינו מקדש**, כלי
 21 **חול שאינו נמשח עמו** ולא נתקדש, **אינו דין שאינו מקדש**.

22 מבררת הגמרא: **והוה מנלן שאין מקדשים בו**. משיבה הגמרא:
 23 **דתניא רבי יהודה אומר וכול יהא כנו מקדש בדרך שהכפיד**
 24 **מקדש**, תלמוד לומר (שמות ל יח) **ועשית כיד נחשת וכנו נחשת**,
 25 אמרה תורה, לנחשת הקשתיו ולא לדרך אחר – דימית את כנו
 26 לכיור, בכך ששיניה נחושת, אבל לא שדיני הכיור ינהגו גם בכנו.

27 הגמרא מקשה על הקל וחומר שממנו למדנו לפסול כלי חול לקידוש:
 28 **אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבנא**, איך אמרו שכלי חול
 29 פסול לקידוש מקל וחומר מכנו, הלא יש לומר, מה **לכנו שאין עשוי**
 30 **לתוכו** – שלא נעשה להשתמש בתוכו, ולכן אינו ראוי לקידוש,
 31 **תאמר בכלי חול שעשוי לתוכו**, שאף שאין הוא קדוש יוכשר
 32 לקידוש. **אלא אמר רב** שמתניב 'ממנו' למדנו שרק מהכיור
 33 מקדשים, **ולמעוטי כלי חול שאינו ראוי לקידוש**.

34 שואלת הגמרא: **אי הכי כלי שרת נמי נמעט שיהיו פסולים לקידוש**.
 35 משיבה הגמרא: **הא רבי רחמנא רחיצו**, להכשיר שאר כלי שרת,
 36 ולפיכך אין למעט מתניב 'ממנו' אלא כלי חול. מוסיפה הגמרא
 37 ושואלת: **ומה ראית לרבות כלי שרת ולמעט כלי חול**, משיבה
 38 הגמרא: **זה** – כלי שרת **טעון משיחה במוהו** – ככיור, ולכן ראוי
 39 לרבותו שיהיה דינו ככיור גם לגבי קידוש. **וזה** – כלי חול **אין טעון**
 40 **משיחה במוהו**, ולפיכך נתמעט מלקדש.

41 הגמרא דנה איה מים ראויים לכיור: **אמר ריש לקיש כל דבר**
 42 **המשלים למי מקנה** – שראוי להשלים את שיעור המקוה לארבעים
 43 **סאה, משלים לשיעור מי כיר**, ששיעורם כדי שירחצו מהם ארבעה
 44 כהנים, אבל **לרביעית אינו משלים** – אינו משלים לרביעית הלוג
 45 שהוא השיעור של נטילת ידים לסעודה. מבררת הגמרא: **למעוטי**
 46 **מאי** – מהו הדבר שבא ריש לקיש למעטו, שאין הוא משלים
 47 לרביעית, **אלימא למעוטי מיט הדיק** – למעט טיט דק שראוי
 48 להירוק מכלי אל כלי, שמשלים לשיעור מקוה וכיור, ואינו משלים
 49 לרביעית, עדיין נהיה צריכים לבאר **היכי דימי** – באיזה טיט אמר ריש
 50 לקיש כן, **אי דפרה שוהה ושוהה ממנו** ו-מהטיט, אם כן **אפילו**
 51 **לרביעית נמי** ו-גם ישלים טיט זה. **ואי אין פרה שוהה ושוהה ממנו**
 52 מפני עוביו, **אפילו לשיעור מקנה נמי אין משלים**, שכל דבר שנפסל
 53 משתיית בהמה, פסול למקוה.

54 **אלא** כוונת ריש לקיש, **למעוטי יבחושיין אדומין שנבראו מן המים**,
 55 שמשלימים לשיעור ארבעים סאה במקוה, ולא לרביעית. מקשה
 56 הגמרא: אם כן **אפילו בעניייהו נמי** – אפילו כשהם בפני עצמם וכל
 57 המקוה עשוי מהם, ראוי לטבול בו, **דחא תניא**, **רבן שמעון בן**
 58 **נמליאל אומר**, **כל שתחילת ברייתו מן המים מטבילין בו** – כל
 59 דבר שתחילת יצירתו מן המים, הרי הוא כמים ומקוה העשוי ממנו

60 ראוי לטבילה, **וכן אמר רב יצחק בר אבדימי מטבילין בעינו של**
 61 **דג** – מטבילים בתוך חור העין של דג גדול שנימוק שומן עינו ונעשה
 62 כמים. ואם כן אי אפשר לפרש דברי ריש לקיש על דבר זה, שהרי
 63 דבריו נאמרו על 'המשלים למי מקוה', ומיבחושים אדומים מותר
 64 לעשות את כל המקוה.

65 מבארת הגמרא את דברי ריש לקיש באופן אחר: **אמר רב פפא**
 66 **כוונת ריש לקיש למעוטי מים היוצאים מפירות ושאר משקים שאינם**
 67 **מים**, שהם משלימים את שיעור המקוה באופן שנתן סאה ממשקים
 68 אלו לתוך מקוה של ארבעים סאה מים, וחזר ונטל סאה ממי המקוה
 69 המעורבים במשקים אלו. **דתנן לגבי משקים אלו, מקנה שיש בו**
 70 **ארבעים סאה מטבילין** – שיש בו בדיק ארבעים סאה, אם נתן
 71 סאה מהם לתוך המקוה, ונטל סאה מהמים המעורבים במשקים
 72 אלו, **הרי זה מקוה כשר**, ואף שכעת יש בו ארבעים סאה בדיק,
 73 ובתוכם משקים שאינם מים, המקוה כשר, מפני שכשנתן משקים אלו
 74 במקוה השלם, נתבטלו המשקים במים. **ואמר רב יהודה בר שילא**
 75 **אמר רבי אפי אמר רבי יוחנן**, דין זה שאם עירב שאר משקים באופן
 76 שנתן סאה ונטל סאה המקוה כשר, נאמר כששאר המשקים הם **עד**
 77 **רובו** – פחות מרובו של המקוה, אבל אם על ידי שנתן סאה ונטל
 78 סאה, נהפכו רוב מי המקוה למי פירות, המקוה פסולה.

79 ועל זה אמר ריש לקיש, שמשקים אלו אינם משלימים לרביעית מים
 80 לנטילת ידים. כלומר, שאם נתן ממשקים אלו שיעור מעט של רבע
 81 רביעית לתוך רביעית מים, ולאחר מכן נטל כנגדם רבע רביעית
 82 מהמים המעורבים, מאחר שכעת בתוך הרביעית מעורבים משקים
 83 שאינם מים, פסולה היא לנטילת ידים.

84 רב פפא מחדש שיש אופן שנתן סאה ונטל סאה כשר אפילו לרביעית:
 85 **אמר רב פפא**, אם במקוה זה שרובו מים ומיעוט מי פירות קדח בו
 86 – חפר בדופנו מקום שמחזיק רביעית מים, ונתמלא מקום החפירה
 87 במי המקוה שנמשכו לשם, אף אם אין מי המקוה מחוברין למים
 88 שבחפירה, **מטבילין בו** ו-במקום זהו **מחזין וצניזריות** ו-כעין
 89 מזלגות קטנות של טווי זהב, שהם כלים קטנים וראוי להטבילם
 90 ברביעית. וטעם הכשר מים אלו, הואיל **ומהכשרא דמקנה אריא**
 91 – הואיל ובאע ממים שהוכשרו במקוה.

92 הגמרא מוסיפה לדון איה מים כשרים לכיור: **אמר רבי ירמיה אמר**
 93 **ריש לקיש**, **מי מקנה** – מי גשמים שנאספו ומכונסים בקרקע,
 94 **בשירים למי כיר** לקדש בהם ידי ורגלי הכהנים. תמחה הגמרא:
 95 **למימרא** – האם בא הדבר לומר **דלא מים חיים ינחהו** – שמי כיר
 96 אינם מי מעין הנובעים מן הארץ. **והתניא בברייתא**, נאמר אצל קרבן
 97 עולה (ויקרא א יא) **והקרב והכרעים ירחץ במים**, ולמדנו מזה שצריך
 98 לרחוץ את קרבי העולה וכרעיה דווקא **במים** ולא ביון, וכן
 99 שירחצם **במים** ולא במוזג – יין ומים המעורבים זה בזה, שני שלישי
 100 מים ושליש יין. ועוד למדו מתניב 'במים' לרבות שאר מים,
 101 שאפילו מים מכונסים כשרים להדחת הקרב והכרעים. **נקל וחומר**
 102 **למי כיר** שכשרים לרחיצה זו.

103 מבררת הגמרא: **מאי קל וחומר למי כיר** – מהו הקל וחומר
 104 המכשיר מי כיר לרחיצת הקרב והכרעים, **לאו משום דמי כיר מים**
 105 **חיים ינחהו**, ואם הוכשרו מים מכונסים, קל וחומר שיוכשרו מים
 106 חיים הראויים לכיור. ומבואר שמי כיר מים חיים הם, וקשה על ריש
 107 לקיש שהכשיר מים מכונסים לכיור. משיבה הגמרא: **לא** – אין צריך
 108 מים חיים לכיור, והקל וחומר לא בא להכשיר מים חיים, אלא
 109 להכשיר לרחוץ את הקרבים במי הכיור עצמן, ומעלת מי הכיור היא
 110 (לקדוש) **דקדיש** – שהם מים קדושים, שהכיור כלי שרת ונתקדשו
 111 מימיו. ואם מי חולין כשרים לרחיצה, כל שכן שמי הכיור שקדושים
 112 הם שכשרים לרחיצה.

113 הגמרא דוחה שאין לפרש כן את הקל וחומר. תמחה הגמרא: **וקדישי**
 114 **מעלייתא היא** – וכי מה שמי הכיור קדושים מעלה היא לגביהם,
 115 שמפני כך נכשרים להדחת הקרבים, **והא תנא דבי שמואל**, שכל
 116 מקום שכתוב **מים** הכוונה למים **שאין להם שם לוי** – שאין להם
 117 שם נוסף אלא נקראים 'מים' סתם,

54 מְתַבְּרִין – כשם שברוב בעלים שנטמאו, מְמַא מַת אִין מְמַא שְׂרִין
 55 לֹא – מותרים להקריב בטומאה קרבנות ציבור רק כשנטמאו במת
 56 ולא כשנטמאו בשרץ, אִף הַמְּכַבְּרִין – כשרוב הכהנים טמאים, לְמַמַּא
 57 מַת אִין – הותרה הקרבת קרבנות הציבור, אבל לְמַמַּא שְׂרִין –
 58 כשהכהנים טמאים בשרץ, לֹא הותרה, ותייחודה ההקרבה מפני
 59 הטומאה.
 60 מבואר בתירוץ בדעת זקני דרום, שפשוט להם שכשרוב הבעלים
 61 נטמאו בשרץ אינם מקריבים בטומאה. הוקשה לגמרא מנין להם
 62 דבר זה, והלא ניתן ללמוד להכשיר בטומאת שרץ בציבור בקל וחומר
 63 מטמאי מת. וכדי ליישב זאת, הגמרא מבררת דעתם בענין אחר:
 64 מֵאֵי קְסָבְרֵי זקני דרום בענין קרבן פסח על טמא שרץ, אִי
 65 קְסָבְרֵי שְׂרִין שְׂרִין שְׂרִין אֵת הַפֶּסַח וְזִזְרְקִין אֵת דְּמוֹ עַל יְחִיד מְמַא
 66 שְׂרִין עד שיטבול, ואם לא טבל נדחה לפסח שני, אם כן אִמַּאי לֹא
 67 עָבְדֵי [עושים] צִיבּוֹר בְּטוֹמְאָה כשנטמאו רובם בשרץ, הֲאֵל כֻּל
 68 בִּידֵינוּ בְּדִין טוֹמְאָה הוֹתֵרָה בְּצִיבּוֹר, כֵּל שְׂפִיחֵיךָ נִדְחָה – כל טומאה
 69 המדחה את היחיד לפסח שני, כשהצִיבּוֹר טמאים אינם נדחים, אלא
 70 עָבְדֵי בְּטוֹמְאָה, וכיון שיחיד טמא שרץ נדחה לפסח שני, על ציבור
 71 טמאי שרץ להיות מותרים להביאו בטומאה. ואילו לזקני דרום היה
 72 פשוט שטומאת שרץ לא הותרה בציבור. מסיקה הגמרא: אִלַּא וְדֵאֵי
 73 קְסָבְרֵי זקני דרום ששִׁוְחֵימִין וְזִזְרְקִין עַל יְחִיד מְמַא שְׂרִין אֵף קוּדָם
 74 שיטבול, וכיון שאין היחיד נדחה אף הציבור אינם נכנסים לעזרה
 75 להקריב בטומאה, אלא משלחים קרבנותיהם ויקריבו כהנים
 76 טהורים, ואחר כך יטבלו ויאכלו את הפסח בערב בטהרה. ומטעם
 77 זה גם אין ללמוד שציבור טמאי שרץ יעשו בטומאה מקל וחומר
 78 מטמאי מת, שיש לדחות ולומר שרק טומאת מת הותרה בציבור לפי
 79 שאי אפשר לעשותו בטהרה, אך בציבור טמאי שרץ שיכולים
 80 לעשותו בטהרה על ידי כהנים טהורים, לא התירה התורה להקריב
 81 בטומאה.
 82 מקשה הגמרא: אִמַּר עוֹלָא, תַּקַּע לְהוּ רִישׁ לְקוּשׁ לְדְרוֹמָאֵי – צעק
 83 ריש לקיש בקול גדול לזקני דרום, וְכִי אִיזְהָ בְּחַ מְרוֹבְהָ לְדוּחַת אֵת
 84 הַטּוֹמְאָה, בְּחַ הַמְּכַבְּרִין אִין בְּחַ הַמְּכַבְּרִין, הֲוֵי אִוְמַר – מתוך
 85 דבריכם עולה שפֶּחַ הַמְּכַבְּרִין גדול יותר, שהרי לדעתכם שוחטים
 86 וזורקים על בעלים טמא שרץ ואילו כהן טמא שרץ מחלל עבודתו,
 87 ומעתה יש לדון קל וחומר להפריך את חידושכם שהכשרתם עבודת
 88 כהן טמא מת, ויִמָּה בְּמִקּוֹם שֶׁנִּטְמְאוּ בְּעֵלִים בְּשִׂרְיָן הַקֵּל, שֶׁמִּשְׁלַחִין
 89 קְרָבְנֵיהֶן [את פסחם] לעזרה ושוחטים וזורקים עליהם, אֵף עַל פִּי
 90 כֵּן בְּחַ שֶׁנִּטְמְאוּ בְּשִׂרְיָן אִינוּ מְרַצָּה, מְקוֹם שֶׁנִּטְמְאוּ בְּעֵלִים בְּמַת
 91 החמור שֶׁאֵף שֶׁבְעֵלִים קָלִים לְדוּחַת אֵת הַטּוֹמְאָה מִכֵּל מְקוֹם אִין
 92 מִשְׁלַחִין קְרָבְנֵיהֶן, ובעלים יחיד נדחה לפסח שני, בְּחַן החמור
 93 שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמַת החמור, שחומרתו כפולה, אִינוּ דִּין שְׂאִינוּ מְרַצָּה,
 94 וכיצד אמרתם שמרצה בדיעבד. מתרצת הגמרא: קְסָבְרֵי זִקְנֵי דְרוֹם,
 95 שבעלים יחיד מְמַא מַת [נמי] מִשְׁלַח קְרָבְנֵיהֶן לעזרה להקרבה
 96 בכהנים טהורים, ואם כן מה שכהן טמא מת מרצה, אין זו קולא יותר
 97 מאשר בבעלים, שהרי גם בעלים טמא מת משלח קרבנותיו.
 98 מקשה הגמרא על התירוץ: וְהִתְבָּרֵי – והרי כתוב בפרשת פסח שני
 99 (במדבר ט ז, יא) 'אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה מְמַא לִנְפֶשׁ וְגו' וְעָשָׂה פֶּסַח לָהּ.
 100 בְּחֵדֶשׁ הַשָּׁנִי וְגו' יַעֲשׂוּ אֹתוֹ, אם כן מפורש בתורה שבעלים טמא מת
 101 נדחה לפסח שני, ומוכח שאינו משלח את פסחו בפסח ראשון.
 102 מתרצת הגמרא: לזקני דרום פרשת פסח שני נאמרה לְמַצּוֹה,
 103 שלכתחילה על טמא מת להדחות לפסח שני, אך אם עבר ושלח את
 104 פסחו והכהנים שחטו וזרקו עליו, יצא ידי חובתו בדיעבד ופטור מפסח
 105 שני. מקשה עוד הגמרא: וְהָא פְּתִיב בְּפֶרֶשׁת קָרְבַּן פֶּסַח (שמות יב ד)
 106 'אִישׁ

1 יִצְאוּ מכלל זה מי ביזר שֵׁשׁ לָהֶם שֵׁם לְוִי – שאין נקראים מים
 2 סתם אלא 'מי ביזר'. ולפיכך אין להכשיר מי ביזר לרחיצת הקרבים.
 3 אִלַּא לָאו – אלא ודאי שצריך לפרש דְּמִים הַרְאוּיִן לְמִי בִיזַר הם
 4 שנתרבו לרחיצת הקרב, ולא מי הביזר עצמו שיש לו שם לווי. והקל
 5 וחומר הוא שאם מים מכונסים כשרים לרחיצה כל שכן שכשרים
 6 לכך מים הראויים לכיור שהם מים חיים, אִלְמָא שְׂמֵי בִיזַר מִים תִּיִם
 7 נִינְהוּ [הם]. וקשה על ריש לקיש שהכשיר לקידוש גם מי מקוה
 8 שאינם מים חיים.
 9 הגמרא מתרצת שנחלקו תנאים בדין זה: הַתְּנַאי הִיא, דְּאָמַר רַבִּי
 10 יוֹחָנָן, מִי בִיזַר, רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמַר מִי מַעֲוֵן הוּא, אבל מי מקוה
 11 מכונסים לא הוכשרו לכיור, וְהַכְּמִים אִוְמְרִים שְׂאֵר מִימֹת הוּן, ואף
 12 מי מקוה ראויים לכך, וריש לקיש אמר כדבריהם.
 13 שנינו במשנה: כהן עָרַל מחלל עבודתו. מבררת הגמרא: מְנַלֵּן דִּין זה.
 14 משיבה הגמרא: אִמַּר רַב הֶסְדָּא, אִמְנַם דְּכָר זה מתורת מִשְׁחָה רַבִּינוּ
 15 לֹא לְמַדְנֵנוּ, שאינו מפורש בתורה, אך מִדְּבָרֵי הַנְּבִיא יְחֻזְקָאֵל בֵּן בּוּזִי
 16 לְמַדְנֵנוּ אֹתוֹ, שְׂנַאמַר (יחזקאל מד ט) 'כֹּל בֶּן נֶכֶד עָרַל לֵב וְעָרַל בָּשָׂר
 17 לֹא יָבֵא אֶל מִקְדָּשִׁי' (לְשִׁרְתָּנִי), ו'ערל בשר' הוא כהן שאינו מהול,
 18 הרי שכהן ערל אסור בעבודה. ושאלת הגמרא: וּמְנַלֵּן דְּמַחְלֵי עֲבוּדָה
 19 – מנין לנו שלא רק שאסור לעבוד, אלא שאם עבד חילל עבודתו.
 20 משיבה הגמרא: דְּכִתְּבִיב (שם מד ט) בתוכחת ה' לעם ישראל 'לְהַכְּבִּיבְכֶם
 21 (אֵת) בְּנֵי נֶכֶד עָרְלֵי לֵב וְעָרְלֵי בָשָׂר לְחֵיוֹת בְּמִקְדָּשִׁי לְחַלֵּל אֵת
 22 בֵּיתִי'.
 23 הגמרא מבארת את הפסוק ביחזקאל: הִנֵּנוּ רִבְּנָנוּ, נַאמַר בַּפְּסוּק (שם מד
 24 ט) ש'בֶּן נֶכֶד' פסול לעבודה, יְבֹול שְׁכוּונַת הַפְּסוּק רק לְבָן נֶכֶד מְמַשׁ,
 25 דהיינו גוי, תְּלַמּוּד לִזְמַר 'עָרַל לֵב', כלומר רשע, וגוי פסול לעבודה
 26 בלאו הכי. ושאלת הברייתא: אִם בֶּן שְׁכוּונַת הַפְּסוּק לְרַשָּׁע, מַה
 27 תְּלַמּוּד לִזְמַר 'בֶּן נֶכֶד'. משיבה הברייתא: שְׁנַתְּנַבְּרוּ מַעֲשֵׂיו לְאָבִיו
 28 שְׂבַשְׂמִים – שמעשיו נחשבים כנכרים לקדוש ברוך הוא, שאסר
 29 לעשותם. ממשיכה הברייתא לשאול: וְעֵדִין אִין לִי לְפִסּוּל אִלְמָא
 30 עָרַל לֵב, כלומר רשע, אבל עָרַל בָּשָׂר – כהן צדיק שלא מל, מְנַיִן,
 31 תְּלַמּוּד לִזְמַר 'וְעָרַל בָּשָׂר'. וצריכי – והוצרכו שניהם להכתב נביא,
 32 דְּאִי קָתַב רַחֲמֵנָא רק עָרַל בָּשָׂר, לא היינו יודעים שערל לב פסול,
 33 מִשּׁוֹם דְּמַאִים – שהיינו סבורים שערל בשר הוא שנפסל משום
 34 שערלתו מאוסה, אֲבָל בְּעָרַל לֵב דְּלֵא מַאִים, אִימָא לֹא נִפְסַל. וְאִי
 35 אִשְׁמַעֲוִין רק עָרַל לֵב, היינו סבורים שטעם פסולו מִשּׁוֹם דְּאִין לֵב
 36 לְשַׂמִּים, שרשע הוא, אֲבָל עָרַל בָּשָׂר דְּלֵב לְשַׂמִּים, אִימָא לֹא יִפְסַל,
 37 ולפיכך צריכי שניהם להכתב.
 38 שנינו במשנה: כהן מְמַא פְּסוּל לעבודה. הגמרא דנה באיזו טומאה:
 39 אִמַּרְוּ זִקְנֵי דְרוֹם, לֹא שֶׁנֵּנוּ שֶׁעֲבוּדַת כהן טמא בקרבן יחיד פסולה
 40 אפילו בדיעבד, אִלַּא בְּמַמַּא שְׂרִין, אֲבָל מְמַא מַת שֶׁעֲבַד וְעַבַד
 41 בקרבן יחיד, עבודתו כשרה. שְׂמַתוּדָה שְׂמַרְצָה בְּצִיבּוֹר לכתחילה
 42 משום שטומאה הותרה בציבור, מְרַצָּה נְמִי בְּיָחִיד בדיעבד, שהצִיץ
 43 מרצה עליו.
 44 מדבריהם של זקני דרום מבואר, שטומאת הכהנים הותרה בציבור
 45 רק כשנטמאו במת, ולא כשנטמאו בשרץ. הגמרא מבררת את טעם
 46 הדבר. מקשה הגמרא: (אִי הָכִי), מְמַא שְׂרִין נְמִי – גם את דין
 47 הקרבת קרבן ציבור כשנטמאו הכהנים בשרץ, לִיתֵי – נלמד שירצה
 48 לכתחילה בְּקַל וְחֻזְמַר מְמַמַּא מַת, שֶׁמָּה מְמַא מַת החמור שְׂכַדִּי
 49 להטהר מַעֲוֵן הַזָּאָה של מי חטאת ביום השלישי וביום השביעי
 50 לטומאתו, מְרַצָּה בקרבן ציבור בעודו טמא. מְמַא שְׂרִין הַקֵּל שְׂאִינוּ
 51 מַעֲוֵן הַזָּאָה שְׂלִישִׁי וּשְׂבִיעִי אלא טובל בו ביום ונטהר לערב, אִינוּ
 52 דִּין שְׂמַרְצָה. מתרצת הגמרא: קְסָבְרֵי זִקְנֵי דְרוֹם, שדין הכהנים
 53 הַמְּכַבְּרִין בְּדִין הַבְּעֵלִים הַמְּכַבְּרִין, שהוקשו זה לזה. ולפיכך מה